

GISZTL ANNA

Tisztelt Hölgyek és Urak!

Talán egyetlen népnek sincs akkora viseletkincse, mint a magyarnak. Szerencsére a XX. század harmincas éveire hasonlóan az érdeklődés egyre inkább a tradíciók felé fordul. A több évszázados hagyományok kiemelkedő őrzője, Gisztl Anna 1957-ben született Budapesten. Középiskolai tanulmányainak befejezése után, francia női szabó végzettséget szerzett. Rotschild Klára szalonjában sajátította el a szakma fortélyait. Tanulmányai befejezése után, az OKISZ laborban dolgozott mint modellező. 1990-ben kezdte el saját stílusát kialakítani. Ettől kezdve kizárólag a maga által tervezett és elkészített alkotásokkal foglalkozik. Gisztl Anna közel harminc éve a barátom, ezért is nehéz elfogulatlanul beszélnem Anna ruhakölteményeiről. Mert az ő általa tervezett és készített ruhák valóban felérnek egy költemény szépségével, tisztaságával, harmóniájával.

A titkon múltba süllyedt magas kultúrák nem pusztultak el, csak a népművészetben éltek és virágoztak tovább. Ott éltek csak igazán. Ott szunnyadtak az életfa motívum gyökerében, bőrbe, fába, csontba, textilbe öltözve, dalba, táncba rejtve, hogy elemi erővel felszínre törhessenek, ha eljön az ideje. És sokszor eljött az elmúlt században. A népművészet iránti fokozott érdeklődés nemcsak nálunk nagy, de európai eszmeáramlat. S mint minden ilyen áramlat, ott hat ahol a társadalom alkalmas a befogadására, ahol felmerülnek bizonyos hiányérzetek. S egy ilyen hiányérzet abból is fakadhat, hogy uniformizálódott az öltözködésünk, s a dísztelenség az unalomig fokozódott.

Ez ellen indított „harcot” Gisztl Anna. Akkor régen az volt a terve, ha nem is látta még tisztán a mikénteket és a hogyanokat, hogy valamilyen módon lazítson a civilizációs csapdák, elsősorban az öltözködési kultúránkon. Gyönyörű ruhákat álmodott, amelyek a népművészeti formákat, szabásvonalakat követték. Ezeket gyönggyel, csipkével, díszítette. A ruhák készítésénél, díszítésénél nem a hagyományos népművészeti stílushoz ragaszkodott. Nála a hagyomány az előállítás módjában, technikájában, esztétikájában tükröződött, és jelzett vissza. Vállalkozása akkor is és most is, modellértékű. A ruhák és Gisztl Anna sikerét jelzik a díjak: Arany Gránátalma díj, Tradíció védjegy, számos hazai, európai, tengerentúli kiállítás és divatbemutató.

Célja egy igényesebb, egyéni, semmivel össze nem hasonlítható öltözködési kultúra, a polgári, városi népviselet kialakítása. Minden munkájára a mivesség a jellemző. Az anyagokat, csipkéket maga válogatja, festi, a gyöngyözési motívumokat maga tervezi és készíti el.

Talán ezért is sugárzik minden ruhájáról különleges harmónia és szeretet. Gisztl Annának ez az egyik titka, hogy szereti a szép kelméket és azonnal meglátja bennük a nőt, a titokzatosat, sejtelmeset és a gyönyörűt. A szó legnemesebb értelmében Anna szereti a hölgyeket, akiknek a ruháit készíti. Ezekben a nő szeret nő lenni, büszkén vállalja, vállalhatja nőiességét.

Gisztl Anna további célja, hogy a polgári és főúri szabás és díszítés tradíciókat tovább fejlessze, de mindig gondosan ügyelve arra, hogy a népi stílusjegyek megtalálhatók legyenek ruháin. Egyszer megkérdeztem tőle, hogy mennyit gondolkodik egy-egy ruha formáján, díszítésén? Nevetve mondta, ha gondolkodnék rajta, az már régen rossz lenne, ezek az ötletek, csak úgy jönnek maguktól.

Kívánom magunknak, hogy mind több Gisztl Anna-ruhával találkozzunk az utcán, színházban, operában, esküvőn és munkahelyen egyaránt. Mert hiszem azt, hogy ez is lehet kötődést adó erő néphez, kultúrához, közösséghez, hazához. Sokszor mondjuk, nem a ruha teszi az embert, de egy ruha is adhat az embernek tartást, egyenes, vállalható tisztességet, emberséget.

Kodály Zoltántól idézem:

„az, hogy mi az érték, két dolog dönti el. Az idő, meg a nép. Ne feledjük, mindkettőnek részesei vagyunk ...” Az idő az a harminc év, amióta Gisztl Anna ruháit készíti, a nép pedig mi vagyunk, akik ezekben a ruhákban jól érezzük magunkat. Tehát az értéket képviselő Gisztl Anna javára döntöttünk.

Budai Ilona